

Zaključci simpozija

1. Jadranka Mustajbegović. **Doprinosi i mogućnosti Kolegija javnog zdravstva Akademije medicinskih znanosti Hrvatske**

Sastav odbora unutar Kolegija javnog zdravstva AMZH, prožimanje funkcija koje obnašaju njegovi članovi i institucija odnosno tijela u kojima djeluju, odražavaju ogroman socijalni kapital za djelovanje AMZH prema svrsi njena osnivanja: djelovanje u zajednici.

- Socijalni kapital počiva na tradiciji i međusobnoj već postojećoj povezanosti pojedinih sastavnica sustava.
- Dvadesetak zavoda za javno zdravstvo s preko dvije tisuće zaposlenih čini veliki, razgranati i uhodani temelj i osnovicu za provođenje najsmionijih aktivnosti.

Najvažniji preduvjet za bilo kakve svrsishodne aktivnosti:

- Osnažiti AMZH.
- Objediniti djelovanje kolegija unutar AMZH.
- Iskoraknuti u javnost: ne provoditi aktivnosti samo za članove AMZH i uže stručne i znanstvene zajednice.

Tada je moguće:

- Više i šire uključivanje Ministarstva zdravstva RH.
- Udružiti struku s političkim djelovanjem: značenje politike u izgradnji i podržavanju, odnosno njezino izostajanje pokazuje se na primjeru propasti Imunološkog zavoda.
- Razmotriti mogućnost osnivanja virtualnog Centra za Jedinственu medicinu/Medicinu zajedništva/Jedno zdravlje podrazumijeva izradu baze podataka koja bi se ažurirala dnevno i u kojoj bi svim zainteresiranim bili dostupni podaci o pojavi i kretanju zoonoza u realnom vremenu. Navedeno bi zasigurno unaprijedilo spoznaje o rizicima od pojedinih zoonoza i doprinijelo očuvanju zdravlja životinja i prije svega ljudi
- Izraditi sveučilišne zajedničke edukativne sadržaje za biomedicinske visokoškolske ustanove koji će objedinjavati zdravlje ljudi i zdravlje životinja, a provoditi ih treba na međufakultetskoj razini.

2. Igor Švab. **Podaci o pacijentu: gledište obiteljskog liječnika**

3. Ladislav Krapac. **Ergonomika i kralješnica - jučer, danas, sutra?**

Kralješnica "homo sedensa" biti će u 21. stoljeću višestruko ugrožena, osobito u vratnom segmentu. Potrebno je u multidisciplinarnom pristupu usavršavati preventivne mjere već u predškolskoj dobi u čemu su nam glazbenici i informatičari idealan objekt prospektivnih istraživanja.

4. Biserka Bergman Marković. Rano otkrivanje, postavljanje dijagnoze i praćenje bolesnika s kroničnim nezaraznim bolestima putem „Panela“ – inovativni model osmišljen u obiteljskoj medicini Hrvatske.

Rano otkrivanje, postavljanje dijagnoze, liječenje i praćenje bolesnika s kroničnim nezaraznim bolestima u domeni je liječnika obiteljske medicine. Radi povećanja učinkovitosti i povećanja kvalitete rada razvijen je model putem "panela" koji je prepoznala Svjetska zdravstvena organizacija i preporučila za upotrebu u zemljama središnje i jugoistočne Europe. Međutim, da bi se takav koristan model mogao proširiti u obiteljskoj medicini Europe, potrebno je poraditi na upotrebi panela i objaviti ishode. Za to je potrebno unificirati stimulaciju upotrebe panela i liječnika obiteljske medicine u koncesiji i liječnika koji rade u Domovima zdravlja. Dosadašnjim načinom u kojem su liječnici u koncesiji direktno stimulirani za obavljeni posao, a liječnicima u Domovima zdravlja stimulacija je bila raznolika ili nikakva, upotreba panela nije pokazala uspjeh. Dobar projekt prepoznat u svijetu, nije moguće adekvatno provesti u zemlji u kojoj je nastao, potrebno je izvedbu programa doraditi.

5. Jelena Macan, Ivana Sabolić Pipinić, Željka Babić, Zrinka Franić, Tea Samardžić, Marija Kujundžić Brkulj. Prediktori pojave i tijeka profesionalnih bolesti kože: pregled istraživanja

Istraživanja profesionalnih bolesti kože koja se provode u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada ukazuju na profesionalnu izloženost kožnim štetnostima (alergenima i iritansima) kao najznačajniji prediktor pojave i tijeka profesionalnih kontaktnih dermatitisa, te stoga naglašavaju značaj zaštite kože na radnim mjestima izloženim kožnim štetnostima i potrebu dodatne edukacije o profesionalnim zdravstvenim rizicima i zaštiti na radu koju je potrebno provoditi tijekom redovitog školovanja i u obliku trajne edukacije radnika.

6. Antoinette Kaić Rak, Inge Heim. Klimatske promjene i zdravlje

Utjecaji klimatskih promjena već su primijećeni u Europi. Do 2030. klimatske će promjene vjerojatno biti uzrokom najmanje 200 000 dodatnih smrti širom svijeta svake godine, a posebno su ugrožene zemlje u razvoju. S klimatskim promjenama povezuju se i problemi s nedostatkom vode za piće, zdravstvenom ispravnosti hrane, prenošenjem zaraznih bolesti izmjenom geografske rasprostranjenosti vektora, ranijim nastupom i produljenim trajanjem peludne sezone te koncentracijom i disperzijom polutanata. Sve to ukazuje da klimatske promjene snažno utječu na ljudsko zdravlje.

7. Josip Čulig. Adherencija kroničnih pacijenata prema propisanoj terapiji – temelj uspješnog ishoda liječenja.

Ponašanje kroničnog bolesnika prema propisanoj terapiji je varijabilno: oko 4% pacijenata uopće ne uzme lijek, oko 50% pacijenata, osobito kod kroničnih bolesti, preskače doze, zaboravlja uzeti lijek redovito, uzima po nekoj svojoj shemi. Istraživanja pokazuju da se takav odnos prema propisanoj terapiji pogoršava s vremenom: oko 20% pacijenata se ne pridržava propisane terapije već nakon 60 dana, oko 50% nakon 300 dana, unatoč saznanju da uzimaju djelotvoran lijek. Povećanje stupnja pacijentove adherencije prema medikaciji može imati daleko veći utjecaj na zdravlje populacije nego novi lijekovi. Odnos doktora i pacijenta je ključan za dobru adherenciju prema medikaciji. Pacijent treba podršku, individualan plan, osobito ako istovremeno ima nekoliko bolesti.

8. Josipa Kern. Elektronički zdravstveni zapis kao temelj javnozdravstvenog informiranja, istraživanja i djelovanja

Elektronički zdravstveni zapis (EZZ) je „longitudinalno prikupljena kolekcija podataka o pojedincu pohranjena u elektroničkom obliku“. Postojeći eKarton definiran kao dio EZZ-a treba doraditi u skladu sa Smjernicama za unaprjeđenje elektroničkog zdravstvenog zapisa (AMC 2017; 71 (2):79-92.). Na taj će se način kroz sekundarnu uporabu EZZ-a (koja je definirana u Smjernicama i Deklaraciji o e-zdravlju) unaprijediti javnozdravstveno informiranje, istraživanja i djelovanja u skladu sa zahtjevom Zakona o podacima i informacijama u zdravstvu (NN 14/2019, članak 29.).

9. Goran Ivanišević. Hrvatsko iskustvo primjene prirodnih ljekovitih činitelja u medicini i turizmu

Hrvatska je bogata nalazištima i mjestima primjene prirodnih klimatskih, morskih i topličnih ljekovitih činitelja koji se koriste za očuvanje i unapređenje zdravlja, poboljšanje kvalitete života kao i za prevenciju, liječenje, produženo liječenje i rehabilitaciju različitih bolesti i patoloških stanja u medicini, kao i u zdravstvenom, lječilišnom, rekreacijskom, dentalnom i medicinskom turizmu.

10. Dinko Puntarić. Dosadašnji rezultati istraživanja utjecaja ratnih zbivanja na zdravlje stanovništva Istočne Hrvatske

Kod ljudi i u okolišu Istočne Hrvatske još uvijek je prisutno umjereno opterećenje metalima i metaloidima, vjerojatno kao posljedica izloženosti tijekom Domovinskog rata.

11. Josip Grgurić. Program humanizacije bolničkih sredina za majku i dijete u Hrvatskoj

12. Anamarija Savičević. Zarazne bolesti povezane s putovanje

Premda je epidemiološka situacija u kontekstu bolesti vezanih uz putovanja povoljna, kako bi se takvom održala i poboljšala, potreban je daljnji sustavni rad na sprječavanju i suzbijanju zaraznih bolesti i implementacija svih preventivnih i protuepidemijskih mjera protiv zaraznih bolesti.

13. Arijana Vorko-Jović, Franjo Jović. Mogućnosti entropijskog praćenja dinamike rizika u cestovnom prometu

Prometno relevantne varijable (primjerice: brzina, položaj, smjer vozila) koriste se za izračun trenutne entropije pri čemu pad iznosa entropije ukazuje na povećanje rizičnosti.